Hieronim[us] [illegible]

Mem[e]nto [illegible] mortis [illegible]

[V]ir memor esto mortis dū sis in corpore fortis

Mors stat ante fores dico tibi corrige mores

Latro in cruce datus ē ne n̄ desperem[us]

[illegible] datus ē ut nō p[re]sumamus

Casus in Cena dñi ⁊ alij Casus Papales q̃ntũ ad censuras ecclesiasticas. Casusq̃ʒ Ep̃ales cũ magna cura ex om̃i iure: laboriose collecti: sine q̄bus nullus clericus maxime curatus esse potest.

LEO epūs seruus seruoꝝ dei/ Ad perpetuam rei memoriā. Consueuerunt Romani Pontifices pdecessores nri ad retinendam puritatē religionis xpiane/ & ipsius unitatem: que in cōiunctione membroꝝ ad unū caput/ipsum uidelicet/eiusqꝫ Vicariū principaliter cōsistit/& sctām fidelium societatē ab offensione seruandā/ arma iusticie per ministerium Aplatus in pnti celebritate exercere. Nos igitur uetustū & solemnē hunc morem sequentes.

Excōmunicamus & anathematizam9 ex pte Dei omnipotentis Patris & Filii & Spiritus sancti/ auctoritate quoqꝫ beatorum Petri & Pauli/ac nostra: Oēs Hereticos/Gazaros/ Patarenos/Pauperes de Lugduno/ Arnaldistas/Speronistas/Passagerios/Viclefistas seu Hussitas/ Fraticellos de opiniōe nūcupatos/ & quoslibet alios Hereticos/quocūqꝫ nomīe censeant. Ac oēs fautores/ receptatores & defensores eorundem.

Item excōicanus & anathematizamus oēs Piratas/Cursarios/Latrunculos maritimos/ & alios/precipue qui mare nostrum a monte Argentario usqꝫ ad Terracinā discurrūt: &

nauigãtes in illo depredari/mutilare/interfi-
cere ac rebus & bonis suis spoliare hactenus presumpserunt & presumũt. Ac omes receptatores eorundẽ: & eis auxiliũ dantes cõsilium uel fauorẽ.

Item excõicamus & anathematizamus oẽs: qui in terris suis noua pedagia imponũt/uel prohibita exigunt.

Item excõicamus & anathematizamus oẽs: Falsarios Bullarum seu litterarum Aplicarum/& Supplicationũ gratiam uel iusticiã cõcernentiũ per Summũ Pontificem/ uel Vicecancellariũ seu gerẽtes uices eorum: aut officiũ Vicecãcellarii sctẽ Romane Ecclie de mãdato eiusdẽ sumi põtificis signatarum: aut sub noie eiusdem summi Pontificis/ seu Vicecãcellarii/ aut gerentiũ uicem predictorum signãtes Supplicationes easdem.

Item excõicauimus & anathematizamus oẽs illos: qui Equos/arma/ferrum/lignamina & alia prohibita deferunt Saracenis/ Turcis & aliis Christi nominis inimicis qbus Christianos impugnant.

Item excõicamus & anathematizamus omes impediẽtes seu inuadentes uictualia seu alia

ad usum Romane Curie necessaria adducen/
tes uel ne ad Romanã Curiam ipsam addu/
cantur uel deferantur impedientes seu pertur
bantes. Et qui talia faciunt uel defendũt / cu/
iuscũq; fuerint ordinis preeminentie condi/
tionis & status: etiã si Pontificali / Regali / Re
ginali / aut alia quauis ecclesiastica uel mun/
dana prefulgeant dignitate.

Item excõmunicamus & anathematizamus
oẽs illos : qui ad Sedem apl'icam uenientes /
& recedentes ab eadẽ: Necnon omnes illos /
qui iurisdictionẽ ordinariã uel subdelegatã
aliquam non habentes / in eadem Curia mo/
rantes temeritate ꝓpria rapiunt / spoliant &
detinent: aut ex ꝓposito deliberato uerbera/
re / mutilare uel interficere p̃sumunt: & qui ta
lia fieri faciunt seu mandant.

Item excõicamus & anathematizamus oẽs
temere mutilãtes / uulnerantes / interficiẽtes /
capientes / carcerãtes & detinentes Patriarch
as / Archiepiscopos / Episcopos / eorũq; man/
datores.

Item excõicamus & anathematizamus oẽs
illos / qui per se uel alium seu alios quascunq;
personas ecclesiasticas uel secl'ares ad Roma/

nam Curiã super earũ causis & negotiis recurrentes: illaq; in eadẽ Curia ꝓsequentes/ aut procurantes: negotiorũq; gestores/ Aduocatos/uel Procuratores ipoꝝ/uel etiã Auditores seu Iudices superdictis causis seu negotiis deputatos/occasione causaꝝ uel negotioꝝ hmõi uerberant/mutilant/ul' occidunt/ seu bonis spoliant. Ac illos/qui ne litteris & mãdatis Apostolice sedis/& Legatoꝝ/ac nũcioꝝ & Iudicũ subdelegatoꝝ eiusdem/grãm uel iusticiã cõcernentibus/decretisq; sup illis & re iudicata ꝓcessibus/& executorialib⁹(nõ habito primo eoꝝ beneplacito & assensu)pareat: Ne ue Tabelliones & Notarii litterarũ & processuũ executiões/ instrumẽta/uel acta conficere/aut cõfecta parti cuius interest tradere/ sub grauissimis penis ꝓhibere statuere seu mandare. Qui ue in aĩaꝝ earundẽ periculũ se a nostra & Romani pontificis ꝓ tempore obedientia pertinaciter subtrahere/ seu quomodolibet recedere presumunt: Qui ue iurisdictionem/seu fructus ad Ecclesiasticas psonas pertinẽtes usurpãt uel arripiũt. Vel q per se uel aliũ seu alios/ directe uel in directe predicta/exequi/uelprocurare/ aut in eisdem

consiliũ uel auxilium uel fauorẽ prestare nõ uerentur:cuiscunq̧ preeminentie/ dignitatis ordinis conditionis aut status fuerint etiam si pontificali/Regali/Reginali/uł quauis alia ꝑfulgeant dignitate.
Item excõicamus & anathematizamus om̃es mutilãtes uulnerantes & interficiẽtes/seu capientes/& detinentes/seu.depredãtes Romipetas & Peregrinos ad Vrbem causa deuotionis seu peregrinationis accedentes & in ea morãtes/uel recedẽtes ab ipsa /& inhiis dantes auxilium cõsiliũ uel fauorm.
Itẽ excõicamus & anathematizamus omnes illos/qui per se uel alium seu alios directe uel indirecte/sub quocũq̧ titulo uel colore occupant/detinent/uel hostiliter destruunt seu inuadunt aut occupare/detinere/uel destruere/ /aut inuadere hostiliter prsumunt / in totum uel in Partem/ almam Vrbem / Regna Sicilie seu Trinacrie / Insulas Sardinie / Cursice/ Terra citra farũ / Patrimoniũ beati Petri in Tuscia/Ducatũ Spoletanũ/Comitatũ Venaysini Sabineñ. & Marchie Anchonitañ. Masse/Trebarie Romãdiole/Cãpanie& Maritime:Prouincias & Terras specialis cõmis

sionis Arnulphorum/Bononieñ. Ferrarieñ. Beneuentañ. Perusii/Auinioneñ. Ciuitatisca stelli Tudertiñ. & alias ciuitates Terras & loca uel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam spectañ. & pertineñ. & adhereñ. Aut fauto-res & defensores eorũ/seu in hiis dantes eis-dem auxilium/ consilium uel fauorem. Non obstantibus qbuscũq; priuilegiis/ indulgen-tiis ac lrĩs Aplicis generalibus uel specialib9 eis uel eorum alicui uel aliquibus cuiuscũq; ordinis/status/gradus uel cõditionis/ digni-tatis uel preeminentie fuerint: etiã si ut pmit-titur Pontificali/ Regali/ Reginali/ seu quis alia ecclesiastica uel mundana prefulgeant dignitate/a predicta Sede/sub quauis forma uel tenore concessis / qp excõicari uel anathe-matizari non possint / p litteras Apostolicas nõ facientes plenã & expressam ac de uerbo ad uerbum de Indulto hmõi/ ac ordinibus/ locis/noĩbus ppriis/cognominibus & digni tatibus eoꝝ mentionem. Necnon cõsuetudi-nibus & obßuantiis scriptis & nõ scriptis/& aliis cõtratiis quibuscũq;: per que cõtra nr̃os processus hmõi/ ac sententias/ quominus in-cludant in eis/ se iuuare ualeant aut tueri/ &

que quo ad hoc penitus tollimus & omnino reuocamus. Et a quibus quidem sententiis nullus per alium q̄ per Romanū Pontificem (nisi duntaxat in mortis articulo cōstitutus) absolui possit. Nec etiam tunc/nisi de stando sancte matris Ecclesie mandato/ satisfactiōe uel sufficienti cautione prestitis/etiā pretextu Cōfessionaliū seu quarūuis facultatū uerbo litteris aut quauis alia scriptura/ etiā in qua sola signatura sufficeret cōcesse:& q̄uis dero gatoriar derogatorie fortiores & efficacio res isolite clausule appareret q̄busuis p̄sonis cuiuscūq̄ p̄eminētie/dignitatis/cōditōis aut status fuerint/etiā si ut permittit Pontificali/ Regali/Reginali uel quauis alia prefulgeant dignitate / Religiosis & secularibus utriusq̄ sexus capitulis/collegiis/ cōuentibus/ordini bus/etiā mendicantium & militiarū hospita libus/cōfraternitatibus & uniuersitatibus cō cessarum a nobis uel a p̄dicta Sede / & quas concedi quōlibet contigerit in futurū. Illos aūt qui contra tenorem presentiū talibus uł alicui eorꝶ seu aliquibus absolntionis benefi ciū impendūt de facto excōicationis & ana thematizationis sentētia innodamus. Eisq̄

predicationis/lectionis/administrationis sa-
cramentoꝝ/& audiendi confessionis officia
interdicimus p̄dicantes & declarātes aperte
trāsgressoribus & cōtemptoribus predictis
nos grauius contra eos sp̄ualiter & tp̄aliter
prout expedire cognouerimus processuros.
Et nihilominus q̄cquid egerint absoluendo
uel al's/nullius sit roboris uel momenti. Vt
aūt hmōi nostri processus ad cōmunem oīm
notitiam deducātur/ cartas seu membranas
processus continētes eosdem in ualuis Basi-
licarū Principis Apostoloꝝ/& sancti Ioānis
Lateraneñ. de Vrbe affigi seu appendi facie-
mus: que processus ipsos suo quasi sonoro p̄
conio & patulo iudicio publicabunt: ut hii
quos processus hmōi cōtingunt/ ꝙ ad ipsos
nō peruenerint/ aut ip̄os ignorauerint nullā
possint excusationē pretendere/uel ignoran-
tiam allegare; cum non sit uerisimile quo ad
ipsos remanere incognitū/quo tam patenter
omnibus publicatur. Verum ut p̄ntes littere
ac omnia & singula in illis contenta eo fiant
notiora/quo in plerisq; Ciuitatibus & locis
fuerint publicata: Venerabilibus fratribus
Patriarchis/Primatibus/ Archiep̄is/ Episco-

pis/& locoꝝ Ordinariis/ ubilibet constitutis per hec scripta cõmittimus/ & in uirtute sctẽ obedientie districte precipiendo mãdamus/ quatenus per se uel aliũ seu alios/ pñtes lrãs/ postq̃ eas receperint/seu eaꝝ habuerint notitiam saltem semel in anno/aut pluries/prout expedire uiderint/ in Ecclesiis suis/dũ maior in eis populi multitudo ad diuina cõuenerit/ solenniter publicent/& ad Cristifideliũ mentes deducant/nuncient/ & declarent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostre excõicationis/anathematizationis/ablationis/reuocatõis/ ĩnodationis/ interdicti/ predicationis/ declarationis/ cõmissionis/& mandati infringere/uel ei ausu temerario cõtraire. *Si* quis aũt hoc attẽptare pſumpserit/ indignationẽ omnipotentis dei/ac Beatorũ Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrũ Anno Incarnationis dominice Millesimoquingẽtesimoduodecimo.Decimo Kal. Aprilis.Pontificatus nostri Anno Primo.

SEQVVNTVR CASVS PAPALES EXTRA BVLLAM CENE DOMINI QVANTVM AD EXCOMMVNICATIONES.

¶ Casus Primus qui Reuerẽdissimos dños Cardinales hostiliter insequunt̃ iuxta c. Felicis de penis li. vi. ubi excõicantur. Primo oẽs insecutores Cardinaliũ Romane ecclesie hostiliter. Secũdo eorꝝ ꝑcussores & captores Tercio socii talia facientes, uel mandantes. Quarto qui factũ ratũ habuerint: uel cõsiliũ dederint aut fauorẽ. Quinto qui tales receperint: uľ defensauerint scienter. Item Sexto excõicantur principes: senatores: consules: ptãtes: rectores: siue alii dñi: & eorꝝ officiales qui infra mẽsem a die noticie habite de predicto delicto nõ puniũt, ut laciꝰ in d.c. felicl.

¶ Casus Secũdꝰ ẽ in c. siqs suadẽte diabolo xvii. q. iiii. iunctis c. nõ dubium & c. ueniens & c. ad eminentiã & c. cum illorꝝ & c. de monialibus de sen. excõmu. cũ c. religioso eo. ti. li. vi. ubi excõicantur quicũqꝫ suadente diabolo in clericũ: uel monachũ: uel monialem canonicũ aut cuiuslibet religionis cõuersum

uel cõuersam aut nouiciũ quẽlibet cuiuslibet religionis uiolẽtas manus iniecerint: Exquo patet ꝙ percutiens clericum in octo casibus nõ est excõicatus.

Primo si indeliberate ꝑcutit: sicut facit ludens percussus: aliqñ sine deliberatione reꝑcutit ut no. mona. in c. i. de sen. excõmu.

Secũdo si ex ludo & ioco intellige leuiter & non in derisionẽ ut in d. c. i. no.

Tercio si causa correctionis ut in d. c. cũ uoluntate intellige de hiis qbus est permissum sicut sunt prelati suorũ tñ clericorum: secus alterius prelati clericum. Et ꝙ ad eum ſpectet correctio qa si esset rector uniuersitatis hñs auctoritatẽ in ciuilibus & percuteret clericũ erit excõmunicatus.

Queritur hic an magister seu preceptor possit simil'r causa discipline uerberate clericum respondeť ꝙ sic c. i. & c. ex tenore & c. cũ uoluntate §. fi. de. sen. excõ. nec distinguitur an clericus sit in sacris uľ minoribus ordinibus sicut nec in prelato ut in dictis c. Et an pater uel dñs familie uľ ꝓpinquus ꝑcutiens filium clericũ uel famulũ sit excõicatus doct. in d. c. cum uoluntate si sunt in minoribus ꝙ non

facit l.si filius C. de pa. potes. & l. unica C. de emē. ꝓpin. tenet tñ Io. de ligna. ꝙ etiā si paterfamilias uerberaret existentem in sacris causa correctionis non erit excōicatus dic lacius ut no. doct. in d. c. cum uoluntate

Quarto ratione cohertionis potest clericus detineri sine excōicatione puta cōtinuat actū malū: nec pōt compesci aliter secundū Inno. in c. si uero el. ii. de sen. excō.

Quinto rōne defensionis tam sue q̄ suorum seu etiā alioꝝ licet detinere clericū: & ad iudicem ꝓprium ducere ſm panor. in c. cū nō ab hoīe de sen. excō. Et nec solū pro defensione ꝑsone sed etiā rerū licet ꝑcutere ꝓut no. in c. olim i. di. i. de resti. spoliā & in c. delecto de sen. excōmu.

Sexto rōne turpis operationis cū uxore: mr̄e: sorore uel filia a clerico facte: nam clericū sic īuētū licet sine pena excōicatōis ꝑcutere nec distiguo inter leuem & atrocē percussionē cū ius non distinguat ut in c. si uero el. i. de sen. excōi. etiā si mutilaret uel occideret nisi maturo cōsilio & pensato aīo id faceret non ex calore ire subito quia tunc cessaret racio qua canon excusat ab excōicatione & lex ab occi-

sione al's nõ sit excõicatus: sed si clericus tur/
piter cũ aliis cõsanguineis p̃fatarũ personaꝝ
inuentus: & percussus fuerit: nõ excusat̃ pcu/
tiens a sententia excõicationis & dic lacius
prout in d. c. si uero.
Septimo rõne pditionis priuilegii clericalis
qđ perdit̃ multis modis aliqñ rõne inhone/
statis: aliqñ raciõe bigamie: aliqñ ppter q̃lita/
tem psone sicut clerici cõiugati si nõ deferũt
habitũ & tonsurã c. uno de cle. cõiuga. li. vi.
aliqñ ppter depositionem qa est degradatus
actualiter: aliqñ rõne ignorantie quia comã
nutrit & uestes non defert clericales ut in c. si
uero ii. de sen. excõi.
Octauo ratione q̃lificationis facti: nam ad
hoc ꝙ aliquis pcutiens clericũ incidat in ex/
cõicationẽ oportet ꝙ peccet mortaliter. Si er
go iuiectio est taliter q̃lificata ꝙ pctm̃ nõ cõ/
mittitur. nõ est excõicatus: ut patet in puero
qui nõ est doli capax ut in c. i. de sen. excõ.
¶ Casus secundus cõtra inobedientes snie
delegati Pape ultra annũ quia tales delegati
post annum non possunt absoluere sed solus
Papa c. querenti de offi. de leg.
¶ Casus Tercius excõicati ex generali licẽ/

tia suorꝝ diocesanorꝝ hn̄tes litteras apostoli-
cas falsas nisi infra xx. dies postq̄ cognouerit
se habere litteras falsas illas destruxerint aut
resignauerit: nō possunt absolui post lapsum
dictorꝝ xx. dierū nisi a sede ap̄lica c. dura de
cri. fal. & dies incipiūt currere a die excōica-
tionis ꝓlate per ordinarios contra tales: ita
ꝙ nisi illa p̄cesserit nō erunt excōicati & hoc
credo uerius maxime post factū & hac etiam
sententia ligant̄ si excōicatio precesserit q̄uis
ipsis litteris falsis non fuerint usi.

¶ Casus Quartus effractores cū spoliatiōe
ecclesiarꝝ postq̄ fuerint denūciati nō possunt
absolui nisi a sede ap̄lica c. conquesti de sen.
excon. In quo nota ꝙ duo requirunt̄ copula-
tiue ꝙ sint Effractores ecclesiarum & spolia-
tores earundem.

Pro cuius casus maiori euidentia scias ꝙ ef-
fractores eccl̄iarꝝ cū spoliatiōe & incendiarii
sunt excōmunicati ip̄o iure secus ergo incen-
diarii aliorꝝ locorum.

Item nota ꝙ sola effractio sine spoliatiōe bo-
norum ecclesiarꝝ non facit aliquem incidere
in excōmunicationem.

¶ Casus Quintus est in c. tua nos de sen.

excon. ubi omnes incendiarii postq̄ publice fuerint excōicati & denunciati non possunt absolui citra sedē aplicam. Vnde incendiarii ꝓprie dicunť q malo studio & odio uel uindicta uľ animo iniuriandi ciuitatē uel castrū domū segetes & silia aliena incendūt. Effractores uero de quibus in casu ꝑcedenti sunt qui dolo malo aut ꝑr iniuriā uiolenter parietem fodiunt: aut uitreā fenestrā frangūt. uľ hostia uel cardines seu uectes. aut ipm tectū ecclesie.

❡ Casus Sextus clerici excōmunicati sunt q participant in diuinis officiis tam in ecclesia q̄ alibi sponte & sciēter cū excōicatis a Papa sñialiter uel iudicialiter secūdum cōmunem lecturā ut in c. significauit de sen. excō. licet glo. ibi aliter senciat. Exquo collige ꝙ qnqꝫ requirunť ut ista excōicatio incurrať. Primo ꝙ sunt clerici. Secundo ꝙ scienter. Tercio ꝙ sponte. Quarto ꝙ in diuinis participent. Et Quinto ꝙ ille cū quo ꝑticipant sit excōicatꝰ a Papa ut in d. c. significauit.

❡ Casus Septimus excōicati sunt oēs cuiuscunqꝫ noīate preeminentie dignitatis uel status sint & frater: filius: uel nepos aliquoꝝ

Bibl. Jag.

predictoꝝ qui sine licentia sedis apostolice noia-
tioni : electioni : uel assumptioni in senatorem
capitaneū patricium aut rectorem : ad regimen
urbis Rome assenciūt uel se intromittūt per se uł
alium ut in c. fundamēta de elect. li. vi. Secundo
excōicātur quicunq; alii a predictis qui assenciunt
ad predictum regimen ultra annū sine licentia
Sedis apostolice. Item tercio excōicantur inten-
dentes: uel obedientes eisdem sic assumptis. Itē
quarto excōicantur qui ipsos noīauerint, elege-
runt uel assumpsserūt. Item quarto excōicantur
dantes auxiliū : consilium uel fauorē publice uel
occulte etiā. tales nō possunt nisi a Papa absolui.
¶ Casus Octauus excōicantur oēs dantes li-
centiā alicui occidendi: capiēdi seu al's in psonis
aut bonis suis: uel suoꝝ grauandi eos qui senten
tias excōicationis uel interdicti tulerunt contra
quemcūq; prout lacius habetur in c. quicunq; de
sen. excon. li. vi. Item excōicantur oēs qui dicta
snia data : ausi fuerint. Item tercio qui aliquid
premissorum ad cōmittenda dari licentia pro-
hibetur cōmiserit suo motu : nisi re integra si ad
personas: & si ad bona: infra octo dieꝝ spacium
restituerint : uel satisfecerint in qua excōicatione
omnes predicti si per spacium duorū mensium

manserint: non nisi per Papam seu sedem apostolicam peterunt absolui.

¶Casus Nonus in cle. religiosi de priuileg. ubi Primo excõicantur oẽs religiosi qui clericis aut laicis sacramentũ extreme unctionis uel eucharistie ministrare ꝑsumunt: uel solemnisant matrimonia sine licentia speciali presbyteri prochialis Item si predicti absoluunt excõicatos a canone. Preterq̃ in casibus a iure expressis: uel per Priuilegia sedis aplice cõcessa eisdẽ: uel si absoluunt a sententiis promulgatis per statuta sinodalia uel prouincialia seu a pena & a culpa nec possunt absolui nisi a Papa.

¶Casus Decimus est in cle. i. de pe. qui iniuriose uel temere ꝑcusserit: ceperit aut bannierit aliquẽ Epm̃ & mandatores & cõsiliarii: tñ iste casus hodie publicat̃ in Cena dñi. ut patet in Bulla Leõis pape decimi. ut supra.

¶Casus Vndecimus est in cle. cupientes in § fi. de pe. ubi excõicantur oẽs religiosi & clerici seculares qui inducũt ad uouendũ iurandum etiã de eligendo sepulturã apud ecclias ipsorũ nisi ꝓut de iure priuilegii cõcedit̃ in cle. dudũ de sepult.

¶Casus Duodecimus in cle. grauis de sen. excõ. ubi excõicantur omnes dñi tpales, etiam si sunt

Episcopi: qui in terris seu locis eorun interdicto suppositis cogũt quõlibet diuina officia celebrare: aut qui uoce preconia: seu per campanarũ pulsationem ad officia eadem audienda: aliqua presertim excõmunicationis aut interdicti sententia innodatos euocant: uel qui excõicatis publice: aut interdictis ꝓhibent: ne de ecclesiis exeant dũ missarũ solemnia agũtur a celebrantibus moniti generaliter uel specialiter ut exeant. Item si excõicati pnblice & interdicti qui in ipsis sunt ecclesiis postq̃ fuerint noĩatim moniti a celebrantibus ut exeãt remanere p̃sumpserint sentẽtiã excõicatõis incurrunt a quo solũ a Papa possunt absolui.

¶ Casus Tredecimus Bonifacius viii. in sua extrauagañ. de sepult. ubi excõicant oẽs exterrãtes uel in frustra incidentes: aut in aquis coquentes/ ut carnẽ ab ossibus euellant corpora defunctorũ: ut alibi tumulanda deferant: ubi Nota ꝙ ad incurrendã illã excõicationẽ oportet tria ꝯcurrere. Primo ꝙ ille mortuꝰ circa cuiꝰ cadauer uolũt facere p̃dicta: sit mortuus in terra ubi uiget cultus chrĩanus: quia si esset mortuus in terra infideliũ non caderent in penã faciendo p̃dicta. Secundo ꝙ predicta faciant cadaueri mortuo. Tercio ꝙ faciant animo ut alibi tumulandũ deferunt quia

si non facerent ex odio: uel propter chirurgiã nõ incideret in penam prefatam.

¶ Casus Decimusquartus ponit in extrauagãti de regularibus ubi Martinus iiii. excõicat om̃es religiosos mendicãtes euntes ad ordines seu monasteria non mendicañ. ut ibi sint fratres: etiam p̃textu cuiuslibet licentie: etiam apl'ice generalis Item excõicat ipsos recipientes. Sed hec pena nõ extenditur ad euntes ad ordinem carthusieñ.

¶ Casus Decimusquintus ponit Paulus ii. in extrauaganti sua de Simo. ubi excõicat om̃es quacunq; dignitate prediti qui qnõlibet dando uel recipiẽdo: simoniam cõmiserint aut qui fuerint mediatores ut ip̃a fiat in ordine uel beneficio nisi a Papa absoluant̃ preterq̃ in mortis articulo.

¶ Casus Decimussextus contra om̃es intrantes monasteria sancte Clare & ordinis Predicatoꝝ qui ipso facto sunt excõicati: si intrant preterq̃ in casibus per eorũ regulã & statuta cõcessis.

¶ Casus Decimusseptimus asserentes Romanã ecclesiam nõ esse caput & non posse cõdere canones xviiii. dis. c. nulli fas est & censetur hereticus ut ibi in glo.

¶ Casus Decimusoctauus usurpantes iuspatronatus uel aliud ius in locis piis de nouo, ul' bona

uacantiū ecclīarum monasterioꝝ: & alioꝝ pioꝝ locorum c. generali de elect. li. vi. Clerici quoqꝫ & Monaci hoc procurantes uide supra in Bulla cene in viii. casu in fine.

❡ Casus Decimusnonus excōicantur officiales locorū in quibus sunt statuta cōtra ecclīasticam libertatē cum ibi notatis in c. grauē de sen. excō. isti uiolatores ecclīastice libertatis: & p̄sertim qui cōtra sacroꝝ canonū instituta ecclīis & ecclesiasticis personis sine licentia Pape collectas: uel alia onera: aut q̄uis grauamina realia uel personalia imponunt: aut exigunt aut exigi faciūt uel ꝓcurant ad de hūc casum ad casū nonū in cena dn̄i.

❡ Casus Vicesimus cōpellentes ipsos prelatos: & clericos ac personas ecclīasticas ut se submittāt ipsis laicis: tales laici cuiuscūqꝫ sint dignitatis: cōditionis: uel status excōicati sunt eo ipso: cū aliis penis & extensionibus prout est tex. in c. hoc con sultissimo de reb. ecclesie non alie. li. vi.

❡ Casus Vicesimusprimus presbytericide a solo Papa uel eius auctoritate absolui possunt.

❡ Casus Vicesimussecundus mendicantes religiosi nō debent ad alium ordinem se transferre nisi Carthusieñ. ut patet in extrauagañ. Martini v. in concilio constancieñ.

¶ Casus Vicesimustercius omnes dantes uel recipiētes aliqd pro ingressu religionis. ut supra in extrauaganti Martini incipiē. sane seu ne in agro.

¶ Casus Vicesimusquartus excōicantur omnes in Curia q̄ ꝑmittūt aliqd pro iusticia obtinenda ut in extrauagañ. Bonifacii viii. incipiente excōicamus de sen. excon. suspensi & interdict.

SEQVVNTVR CASVS EPISCOPA-
LES IDEST IN QVIBVS EPISCO-
PVS HABET ABSOLVERE.

¶Casus Primus Est ĩ c.i.de loca.ubi excõicant
mgrĩ & scolares bononie conducentes hospicia
domoꝝ alioꝝ magistroꝝ & scolariũ in lesiõe uel
impedimentũ inhabitantiũ: nisi prins tpus con-
dicõn.sit elapsum Vel nisi de cõsensu ipoꝝ ma-
gistroꝝ:uel scolariũ inquilinorũ Et nõ ꝙ noĩe
magistrorũ hic ueniunt doctores ut nõ.in ti. de
magis:
Item nota quod ab excõicatione lata a Canone
seu iure potest inferior & sic epũs absoluere si cõ-
ditor canonis absolutiõem sibi nõ reseruauit.c.
nuper & ibi panor.in v.no.de sen.excõ.& habet
locũ ne dũ incanone pape sed etiam inconstitu-
tione seu statuto cuiuslibet epi seu prelati eccle-
astici ut excõicatus pstatutũ suũ possit absolui a
ꝓprio sacerdote Ex quo cõditor Canonis hoc ẽ
cõstitutõis seu statuti illius/ nõ reseruauit sibi ab-
solutõem Et nõ ꝗa quottidie est in practica Sed
Circa hoc est notandũ & aduertendumꝙ qñ ex-
cõicatio est maior nullus citra Epm regulariter
absoluit glo. in c. ii. v. reseruantur de.peni.& re

mis.li. vi.& pcõi opi pmissorum facit cle.i.depriui le. ubi uidet ħ pbari fallit in absolutiõe ad tpus ubi iferior epo põt absoluere corse.in addi. abb. c. ueniens ii.in fi.de resti.ubi uide. Secundo fallit in articulo mortis ut in d. c. nuper quia etiam simplex sacerdos tunc potest Absoluere recepto prius iuramento prout tex. dicit in d. c.nuper

¶Casus Secundus ille est excõicatus qui se ingerit in ecclesiam in qua est Epus & se gerit p epo sine cõsensu illius episcopi c.qm de offi.ordi:

¶Casus III.est in c.admistratores xxiii.q.v.ubi excõicantur oẽs principes officiales qui secundo & tercio moniti ab epis uel ecclesiasticis prelatis recusant eis facere iusticiã super eorũ cau. & ibi glo. dicit qꝫ princepes qui facit sit ipso iure excõmunicatus.

¶Casus Quartus est in c. licet de elect. ubi excõicatur ille qui electus a paucioribus q̃ a duabus partibus cardinaliũ insummũ pontificem assentit electioni de se facte. Secundo excõicãtur omnes qui talem recipiũt pro papa.

¶Casus Quintus in c. i. de scisma. & tripliciter incurritur ut ibi dicitur per panor. Primo qñ quis emit rem ecclesiasticam: uel aliter acquirit a scismatico. Secundo qñ quis habet beneficium a

scismatico. Tercio qñ quis innititur ordinationi facte per eum.

¶ Casus Sextus est in c. ut periculosa ne cle. uel mo. li. vi. ubi excõicantur tria genera pesonarũ. Primo oẽs religiosi tacite uel expresse professi aliquam religionẽ approbatã temere habitũ sue religionis dimitteñ. Vbi nõ ꝙ ad iucurrendam hanc penam duo requirunt. Primũ ꝙ dimittant extra monasteriũ egrediẽdo. Secundũ qđ requiritur ut incurrant excommunicationem: est ut dimittant temere idest sine rationabili causa. Item Queritur quid si religiosus deferat habitũ sed occulte puta sub uestibus laicalibus rõnabili causa: & extra monasteriũ rñdet Io. an. in c. deus q de uita & hones. cle. & glo. in cle. ii. e. t. uident tenere ꝙ sit excõicatus abb. tñ panor. uidet in d. c. deus tenere ꝙ non: & ego post factum silr teneo: quia cõstitutio penalis nõ debet extendi ad casum non hñtem omnimodã rationẽ ut no. Io. an. in regła odia de regu. Iu. li. vi. in mercurialibus: licet ante factum sit tenenda opinio Io. an. & glo. predicte.

Secundo excõicantur oẽs religiosi qui accedunt ad q̃uis studia lrãrũ intellige extra claustrũ nisi a suo prelato cũ cõsilio maioris partis sui cõuent⁹

sibi eūdi ad studiū licentia primitus sit cōcessa. Tercio excōicantur oēs doctores siue mgri qui religiosos habitu suo dimisso leges uel phisicam docent: uel in scholis suis presumunt retinere.

¶ Casus in ordine Sextus est in c.qcūq; de here. ubi excōicantur oēs qui p̄sumpserint ecclesiastice sepulture tradere hereticos:credentes:receptatores:defensores:uel fautores eoꝝ scienter nec dn̄t absolui:nisi ꝓpriis manibus publice extumulent hmōi corpora damnatoꝝ similiter credo tenendum fore cum aliis infidelibus.

¶ Casus Septimus qui aliqn̄ est Papalis. Aliqn̄ Ep̄alis ut no. in c.eos de sen.excon. li.vi. ubi illi qui a sententia canonis uel hoīs propter mortis periculū uel aliud impedimentū fuerunt absoluti ab alio q̄ ab eo a quo de iure erant absoluendi: si liberati a tali impedimento q̄ cito comode poterunt comtempserint se p̄ntare illi qui legitime debebat eum absoluere & satisfacere prout ab eodē eis iniungetur ipso facto sententiam excōicatōis incurrunt & ab eo solo poterunt absolui a quo a prima ercōicatione erant absoluendi idem dic de illis qui cū absoluunt̄ a Papa uel legati ipsius a quibuscūq; sententiis: iniungitur eis ut se ordinariis aut aliis quibuscūq; representāt prosuscep-

tione penitentie: ul' pro satisfactiōe impendenda hiis quibus iniuriā fecerint si non faciunt q̄ primū comode poterūt eandem sententiam ipso facto incurrunt & aduerte quia dicit Io. an. in d. c. eos ꝙ istud habet locum tā in sententia iuris q̄ hoīs & ita secuntur dn̄i de rota.

¶ Casus Octauus est aliqn̄ Papalis aliqn̄ Ep̄alis est in c. nup de sen. excō. contra pticipantes cum excōicatis de quo dic ut iufra in casu xxx.

¶ Casus Nonus p extrauagantē Pauli ii. positā sub rubrica de re. eccle. non alie. ubi excōicantur alienātes res ecclesiasticas: siue facien. pactū p qd ipsoꝝ dominiū transferatur ad oēs cōcedentes infendātes hypothecātes uel in empitheosim cō cedentes aut locantes: nisi in casibus a iure cōces sis: exceptis fructibus & bonis que seruando ser uari non possunt.

Item Secundo excōmunicantur qui taliter alie nata recipiunt.

¶ Casus Decimus est p leui iniectōe in clericum c. peruenit de sen. excō. in octo tn̄ casibus etiam enormibus & grauibns iniuriis ep̄us absoluit. Primo in articulo uel periculo mortis cōstituto ut in c. si quis suaden. xvii. q. iiii. & in c. nō dubi um & c. ea noscit §. fi. de sen. excō.

Secundo in habentē legitimum impedimentum ꝓpter qđ nō possit adire Papā uel legatū ut in c. decetero & in c. ꝙ de his de sen. excō. & in c. eos e. t. li. vi.
Tercio in nobilibus magne potentie qui nō pñt terras suas relinquere. prius tñ anteq̄ absoluātur intimāda est eoꝝ cōditio Pape & ꝺm eius consiliū absoluent̄ nisi sit periculū in mora c. mulieres §. i. de sen. excō.
Quarto in mulieribus cuiuscūq; cōditionis sint d. c. mulieres & qualitercūq; etiam percusserint enormiter.
Quinto in his qui sui iuris non sunt sicut filii familias: serui: & hm̄oi & hoc si nō fecerint in fraudem q̄a al's non possunt absolui ab hm̄oi iniuria nisi mediocri ut no. in c. relatum de sen. excō.
Sexto in iuuenibus nec distinguo an sint sui iuris uel non siue sint diuites uel nō quia eorū itineratio periculosa est ut abb. in d. c. ea noscit̄ e. t. impedimento tñ iuuentutis sublato tenet̄ se pñtare Pape ut in c. quamuis e. t. de sen. excō.
Septimo in hostiario uel officiali q̄ pretextu officii arcendo turbā percussit clericū in c. si uero i. de sen. excō. & quomō lacius intelligitur dic ut ibi doct. dicūt

Octauo impuberes pueri qui etiam doli capaces percusserũt c.i.de sen. excõ. nec tenẽtur se p̄ntare cessante pueritia Pape c.fi.& d.c.q̄uis e.t.

¶ Casus Vndecim9 est in incẽdiariis excõicatis anteq̄ publice fuerint: denunciati ut no. in c.tua nos de sen. excõ.

¶ Casus Duodecimus laici imponentes clericis collectas: & steuras si moniti non desistant sunt excõicati: p̄nt tñ ab ep̄o absolui: Sed laici iurisdictionem seu fructus ad ecclesiasticas personas p̄tineñ. usurpãtes sunt cũ fautoribus suis in Cena dñi excommunicati utsupra uides in Bulla Cene dñi.

¶ Casus XIII. Exigentes pedagia a personis ecclesiasticis pro rebus suis c. q̄m̄q̄ de censi. li. vi. q̄s cã negotiatõis ñ deferũt sũt excõicati uniuersitas hoc faciens est interdicta. ¶ DIOCesani qbus hoc constat: debent eosdem sic excõicatos uel interdictos publicare. ALIVD est q̄ in terris suis noua pedagia imponunt uel p̄hibita exigunt sunt.n.in cena domini excõmunicati ut supra in Bulla.

¶ Casus XIIII. Extorquentes absolutionem a censuris hoc est excõicationis: suspensionis: aut interdicti per metũ: uel uim: sentẽtiã excõicatõis

ipso iure incurrunt c. absolutionis de his que ui metusq; cau. fi. li. vi. & sic tales sunt duabus ex-cõmunicationibus ligati: & sic habet locũ illud uulgare sepe actorem ferit sua sagitta: & si quis diceret excõmunicatio ponit aliquẽ extra eccle-siam quomodo si secundario sit excõicatus nihil amplius ligatur. dic ꝙ habet duos effectus.
Primus ut ponat excõmunicatũ extra ecclesiam. Secundus ut teneat eum extra ecclesiam donec fuerit absolutꝰ glo. no. in c. ita quorũdã de iude:

¶ Casus XV. Epũs absoluere a maiori excon-municatõe & hoc intellige ubicũq; summo Pon-tifici absolutio hmõi reseruata nõ fuerit c. nuper de sen. excõ. glo. cũ. de pe. & re. li. vi. in uerbo reseruantur.

¶ Casus XVI. Quicunq; inpugnat lrãs electi in Papam Ac etiã anteq̃ coronet̃ cum per ipsam electionem cononice factam sibi ius sit acquisitũ papatus: & ex ipsa electione cõfirmatus: & exer-cere possit officiũ suum ante coronationem talis ipso facto est excõmuuicatus ut in extrauagañ. quia nulli benedicti xi.

¶ Casus XVII. Excõicantur omnes inq̃sitores heretice prauitatis inferiores episcopis: odio: gr̃a uel amore lucri: aut cõmodi temporalis obtentu:

& iustitiã & cõscientiam suam omiserint contra quempiam procedere ubi fuerat procedendũ de heresi cũ extẽsionib9 ut in cle. multoꝝ de hereti.
¶ Casus XVIII. Facientes statuta ꝙ usure nõ soluãtur sunt excõicati iuxta cle. unicã de usu.
¶ Casus XVIIII. Sepelientes interdictos: uel excõmunicatos publice: sunt excõmunicati cle. eos de sepult. etiã exempti hoc facieñ. ut ibi: etiã sepelieñ. manifestos usurarios: ut ibidem non absoluuntur nisi prius ad arbitrium diocesani Epi eis quibus iniuria irrogata est: satisfiat.
¶ Casus XX. Contrahentes matrimoniũ scienter in gradibus prohibitis uel cum monialibus: uel clerici uel moniales matrimoniũ cõtrahentes ipo facto sunt excõmunicati cle. eos de consang. & affi.
¶ Casus XXI. Quicunq͂ sint principes: uel alii utriusq͂ sexus homines: mandantes aliquem interfici per assasinos c. p hũani de homi. li. vi. assasini sunt qui pro pecunia ad instanciam alicuius aliquem occidunt.
¶ Casus XXII. Procurantes ut conseruatores intromittant se extra iniurias manifestas sunt excõicati c. hac cõstitutõe §. pars uero de offi. dele. li. vi. & non possunt absolui nisi ei quem sic inde-

bite fatigarunt satisfecerint de expens.

¶ Casus XXIII. Doctores qui admittunt ad lectiones legum: uel ad medicinā religiosos c. ut periculosa in §. doctores nc cle. uel mona. li. vi.

¶ Casus XXIIII. Impedientes uisitatores monialiū in uisitatōe cle. attendētes de sta. mona.

¶ Casus XXV. Clerici locātes usurariis domū ubi etiā laicis ponitur pena in c. usurarum de usu li. vi. dic amplius ut ibi.

¶ Casus XXVI. Impedientes sequestrū apud sedem apostolicā in beneficio cle. una de sequest. possessi. & fruct. & non possunt absolui nisi impedimento prius amoto & occupatis per eū fructibus restitutis.

¶ Casus XXVII. Religiosi & clerici cuiuscūq; dignitatis audientes leges & phisicam sunt excōmunicati & ut tales tam a locoꝝ ordinariis q̄ ab aliis debent denunciari c. super specula ne cle. uł Mo. & in c. non magno e. t. nisi in spacio duoꝝ mensium ad claustrū redierint.

¶ Casus XXVIII. Excōicatus est qui cardinalibus in conclaui positis gratia electionis Pape mittit nuncium uel epistolam: uel omnibus uel alicui eorum & de loquente secū secrete de elect. c. ubi li. vi. & ibi glo. in uer. incurrat.

Casus XXVIIII. dñi Rectores & officiales qui Imminente dicta electõe non seruant cõstitutionẽ d.c.ubi:et alia multa que circa hoc ſuari debẽt uide ibi in tex. & glo. & doct.

¶ Casus XXX. De eo qui participat excõmunicato in crimine ꝑpter qđ excõicatus ẽ dando ei auxiliũ:consiliũ uel fauorẽ.de sen. excon.c.nuper & c.si cõcubine e.t. Et hoc qñ cõico ei post excõmunicationẽ in crimine ꝓhibito uel dãnato & dic ut ibidẽ ꝑ doct.

¶ Casus XXXI. contra eos qui ledunt uel grauant aliquam ꝑsonã ecclesiasticã in se uel in suis:seu bonis per se uel alios: eo ꝙ noluerint eligere eos ꝓ quibus rogabant ut in c. Sciant cũcti de elec.li.vi. Et appellatõe ecclesiasticaꝝ personarũ ueniunt templarii:hospitalarii : conuersi qui licet nõ sint clerici:sunt tamẽ eccl'iastice ꝑsone xvii.q.iiii.c. quisqs.

¶ Casus XXXII.Contra usurpantes sibi de nouo iura uacantiũ eccl'iarũ ac eoꝝ bona ut in c.generali de elect.li.vi.uide tamen supra in casu Papali casu xviii.

¶ Casus XXXIII. Contra quasdã mulieres statum biguinarũ vulgo Wigein sectantes & de nouo assumẽtes:ac religiosi in hoc dan

tes consilium uel fauorem: & eas in tali statu souent & eas adducunt sunt ipso facto excō/municati cle. cum de qbusdam de reli. domi & licet renuncient propriis/adhuc non tolle/rantur/quia non sunt approbate nec habent regulā a sede ap̄lica confirmatā c.i.de relig. domi.li.vi. Vide pau.& alios doct.in d.cle. cum de qnibusdā &c.

¶Casus XXXIIII.Cōtra monachos tenen tes arma infra septa monasterii sine licentia Abbatum cle. ne in agro de sta. mo. & uide ibi glo. & doct. in v̄. monachos an compre/hendanť regulares canonici Pau.dicit ibi q̄ cum loquať generaliter uideť includere oēs monachos albos & nigros: etiam si uocātur iuxta vulgare: fratres.

¶Casus XXXV. Religiosi non habentes administrationem & stant in curiis principū cle.ne in agro de sta. mo. sunt excōicati.

¶Casus XXXVI. Religiosi non facientes conscientiā cōsitentibus in audientia cōfessi/onis de soluendis decimis uel in predicatio/nibus eoꝝ sunt ipso facto excōicati. ¶ Et si temere & sciēter aliter faciūt maxime reqsiti ab officio predicationis tam diu maneant

suspensi q̄diu hoc faciunt ut in cle.cupientes post principinm & in medio.
¶ Casus XXXVII. Cōtra religiosos administrationem uel beneficia non habentes qui decimas eccl'ie debitas & ad eos nō spectañ. sibi usurpare & appropriare presumūt & de aliis ut pulchre in tex.cle.i. de deci. Nota cū dicit religiosi excludunt̃ presbiteri seculares. Item uerbum religiosi conprehendit etiā mulieres Abbatissas & hmōi.
¶ Casus XXXVIII. Concedentes rep̄salias contra clericos & bona eoꝝ quia singulares sunt excōicati. Vniuersitates uero interdicte c.i.de iniu. li.vi.
¶ Casus XXXVIIII. Contra mendicantes qui sine licentia Pape recipiunt noua loca ad habitandū uel mutant. ul' alienant hactenus recepta ut in c.cū ex eo de excessi.prela.li.vi. & in cle. cupientes de pe.
Mendicātes fratres seu religiosi dicunt̃ q̄bus uictum tribuit incerta mendicitas.& qui redditus:aut possessiones ex regula aut constitutionibus habere non possunt ut de reli. do. c. uno li. vi.

SVNT CASVS EPISCOPALES EXTRA SENTENTIAS EX COMMVNICATIONIS EPISCOPIS RESER-VATI,

¶ Casus I. imponẽdi penitẽtias blasphematoribus dei & sanctorum & maxime Marie uirginis dei genitricis c. statuimus de maled.
¶ Secundus Sortilegorũ crimina: qui. n. sortilegiis utuntur debent ab Episcopis absolui c. ii. de sortileg. Sortilegiũ est ars diuinandi que pprie in malo accipitur. Prophetia uero in bono i. q. i. c. iudices : & sortilegi sunt qui sub nomine ficte religionis per quasdã quas sanctorũ seu apostolorum uocant sortes: aut quarũcunque scripturarũ inspectione futura promittunt xxvi. q. i. c. i
¶ Tercius cõmutationis uotorum intellige simplicium c. i. de uot. & uoti redemp.
¶ Quartus super matrimonio cõtracto clandestine uel contra interdictũ ecclesie & penitentia ppterea impouenda per episcopum c. cum inhibitio de clan. de sponsa. c. i. & ulti. de matri. contract. cont. interdict. eccle.

¶Quintus super dispositione male ablatorum incertorum uel certorũ qñ non extant hii qbus facienda est restitutio c.cum sit de iude.
¶Sextus oppressiones filiorũ c. quesitum est de peni. & remiss.
¶Septimus homicidii casualis cuiuscunq; c. lator cum sociis de homi.
¶Octauus crimen falsi testimonii tales.n. multũ nocent proximis c.i. de cri.fal. & qui prece precio uel etiã sine pecunia falsum prebet testimoniũ ut no.in c.i.de testi.
¶Nonus testis falsi instrumenti glo. d. c. ii. de peni.& re.li.vi.
¶Decimus de crimine periurii absoluit episcopus & an omnis piurus sit infamis & de hmõi criminibus no. panor. in c.testimonium de testi.
¶Vndecimus Epus absoluit incestuosum & incestus cõmittitur etiã cum mõiali de materia uide plene in sum. ange. in uerbo icestus per totum.
¶Duodecimũ crimen corruptionis moniali um & cõmittitur triplex peccatum : incestus quia sponsa christi. Secundo adulteriũ quia sponsam alterius corrũpit. Tercio sacrilegiũ

qnia dedicata deo c.uirginibus xxvii.q.i.Et de defloratione uirginum.

¶ Tredecimus.Coeunciũ cũ brutis & hiis similiũ d.glo.c.ii.& host. in sum.de peni.

¶ Decimusquartus Adulteri & omniũ publicorum enormiũ glo.c.miror l.di.& d. glo. ii.c.ii.de peni.& remis.in vi.Sunt & mlti alii casus excõmunicationum.tam papales q̃ per statuta ordinariorum in eorꝝ diocesibus promulgati quos omitto breuitatis causa.

EINIVNT. Casus Papales et Episcopales Necnon cõmunes ex toto Iuris Canoci corpore quatriduani laboris sedulitate collecti/cunctis animarꝝ Curatoribus pnecessarii In quorũ collectione uoluit Auctor ipse non sue laudi / Sed cõmuni omniũ utilitati & dispendio habẽdi laboris(uti debuit) humanissime Consulere/sperans se/Si minus apud lectores/saltem apud ipm deum nonnihil gratie meruisse. Et si qd erratũ aut omissum est tua caritas sufferat atq̧ suppleat orat.

Impreſſ. Vienne per magiſtrũ Io. Winterburger conciuem Viennen̄. M. D. XVI. XI. die Marcii.

Cum inhibitione.